

עבודה זרה סד

עניין: גר תושב

רמב"ם הלכות מלכים פ"ח

שנים עשר חדש ולא מל הרי זה *כמן האומות: יא כל המקבל שבע מצות ונוהר לעשותן הרי זה מחסידי אומות העולם. ויש לו חלק לעולם הבא. והוא שיקבל אותן ויעשה אותן מפני שצוה בהן הקב"ה בתורה והודיענו על ידי משה רבינו שבני נח מקודם נצטוו בהן. אבל אם עשאו מפני הכרע הדעת אין זה גר תושב ואינו מחסידי אומות העולם ולא מחכמים:

ברייתא – מדרש ר"א בן יעקב פרשה ו'

בה. הפרש בין חסידי ישראל לחסידי אומות העולם, חסידי ישראל אין נקראין חסידים עד שהן עושין כל התורה כולה, אבל חסידי אומות העולם כיון שהן עושין שבע מצוות שנצטוו עליהן בני נח הן ודקדוקיהן, הן נקראים חסידים, במה דברים אמורים, בשעושיין אותן ואומריין מכח שצוה אותנו אבינו נח מפי הגבורה אנו עושין, אם עשו כן הרי הן יירשו העולם הבא כישראל^א, ואף על פי שאינן משמריין את השבתות והמועדות, שהרי לא נצטוו עליהן, אבל אם עשו שבע מצוות ואמרו, מפי פלוני שמענו, או מדעת עצמן שכך הדעת מכרעת, או ששיתפו שם עבודה זרה, אפילו עשו כל התורה כולה, אין לוקחין שכרן אלא בעולם הזה.

הגרי"ז פרשת ואתחנן

י"ל עפ"י המבואר ברמב"ם פ"ח מהל' מלכים הי"א והוא שיקבל אותן ויעשה אותן מפני שצוה בהן הקב"ה בתורה והודיענו ע"י משה רבינו שבני נח מקודם נצטוו בהן וכו', הרי דגם השבע מצות שנצטוו בהן ב"נ, אף דקודם שניתנה תורה הרי נמשכה קבלתן מאדם ומנח על עיקרן ועל כל פרטי דיניהן, מ"מ משניתנה תורה נישלה הקבלה מהן וניתנה לישראל ככל תורה שבכתב ושבע"פ, וגם הכ"נ בעצמן צריכין לקיימם רק מפני שהן כתובין בתורה, אבל קבלתן בעצמן לא מעלה ולא מוריד, וגם אם יש ספק בדין מן הדינים של מצות ב"נ הרי הם צריכין לבוא לפני ב"ד של ישראל לדרוש ולדון במדות שהתורה נדרשת בהן, אבל לא להם לדרוש ולדון ולהוציא דבר מתוך דבר. וזהו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה, דגם בשבע מצות שלהן בין הקבלה ובין הדיון במדות שהתורה נדרשת בהן להבין דבר מתוך דבר, הכל נמסר רק לישראל לבד, ולא להם, והבין.

גליוני הש"ס

בחוס' ודע דמגמ' סנהדרין קס מוכח דגירות של גר תושב טוא שמקבל עליו מצוות גר תושב במורח ישראליות ונעשה ישראלי למצוות אלה דאילו הי' ב"נ עדיין ומקיימם במורח ב"נ ח"כ לא יפול על זה לי הכנסה תחת כנפי השכינה דלי זה מורה על ישראליות ואילו מואמר שם ואף מבני בניו של נבוכדנצר ביקש הקב"ה להכניסן תחת כנפי השכינה כו' ע"ש משמע דנעמן דהוא מהנחשבים שם תחלה הי' נחשב כנס תחת כנפי השכינה במה שהי' גר תושב ודו"ק:

ביאור הלכה סוף סי' דש

תושב הוא, והכל כאשר כתבנו, אלא דסבירא ליה דגר תושב גופא אם רצה לקבל עליו בעת תחלת גירותו עוד מצוות מלבד השבע, גם-כן חלה קבלתו, שמחייב אחר-כך לקיים, אלא דמה דנקטו 'שבע' רבותא אשמועינן, דאף ששבע מצוות מחייב לקיים כל ב"נ-נח ומאי רבותייהו, אפילו הכי חלה הקבלה ובכלל גר תושב הוא לענין שמצוין להחיותו, וכל-שכן אם קיבל עליו יתר מצוות בוודאי מהני. ולא תקשה על זה דאין ישמור שבת והלא גר תושב גם-כן אסור לשמור שבת, כדמוכח ביבמות מ"ח עמוד ב בתוספות דיבור המתחיל זה גר וכו', דהוה בסתם גר תושב שלא קיבל עליו רק שבע מצוות כנהוג, ואם-כן, הוא לענין שאר מצוות כאינר-יהודי גמור, מה שאין כן כשקיבל עליו עוד מצוות בתחלת גירותו ובכללם היה גם-כן שבת, בוודאי יכול לקיימם ומחייב לקיימם. ומה דאיתא בבכורות דאינר-יהודי שרצה לקבל כל התורה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו, היינו לענין לעשותו ישראל גמור אבל לא לענין גר תושב. וקצת סמך מצאתי לדברי המגן-אברהם ממה דאיתא בעבודת-גילולים דף סד עמוד ב: איזהו גר תושב, דחכמים אומרים כל שקיבל עליו שבע מצוות בני נח, ואחרים אומרים כל שקיבל עליו כל המצוות חוץ מאיסור נבילות, אלמא דלאחרים בוודאי חלה קבלתו על כל המצוות [ומכל מקום איננו בכלל ישראל כיון ששייר דבר אחד, וכמו שכתבנו למעלה], והוא הדין דלחכמים אם קיבל חלה הקבלה, דכל דאיכא למעט בפלוגתא טפי עדיף, זהו הנראה לעניות דעתי בישוב דבריו: